

GRATIE VERLENEN... OF WEER INTREKKEN

Een kort bericht op een nieuwssite trok deze week mijn aandacht. Donald Trump wilde de gratie, die Biden aan iemand had verleend, intrekken. Bij het intikken van het woord 'gratie' verschenen al snel tientallen berichten waarin Trump in het verleden wel gratie verleende aan zijn medestanders die zwaar onder vuur lagen omwille van kwalijke praktijken.

Ik kon het niet nalaten om hierop even door te denken. In de Bijbel komt het begrip 'gratie', of in recentere vertalingen 'genade', veelvuldig voor. Kan genade zo maar verleend worden (willekeurig... of aan een medestander) en ook (weer) ingetrokken? Gratie blijkt dan iets broos: een besluit binnen een systeem van macht, belangen en beeldvorming. Iets wat zomaar weer in rook kan opgaan.

Soms wordt ook bijbelse genade zo voorgesteld. Dan ligt de nadruk op onverdiende gunst die je echter wel kunt verprutsen. En dan kom je op de dag van het oordeel in vieze papieren te zitten...

Genade is meer dan een presidentieel pardon

In het dagelijks spraakgebruik lijkt genade op een "pardon": iemand heeft iets verkeerd gedaan, verdient straf, maar een autoriteit besluit de straf (helemaal of gedeeltelijk) kwijt te schelden. Dat is:

- **beperkt:** het gaat om één concrete strafzaak
- **kwetsbaar:** het kan beïnvloed worden door politiek, media, lobby
- **achteraf:** het heeft vooral betrekking op het verleden, wat iemand *heeft* gedaan

Het Hebreeuwse begrip achter ons woord *genade* situeert zich echter in een heel ander register.

CHÉN - goedgunstigheid, welwillendheid

Een belangrijk Hebreeuws woord is **chén**. Dat betekent zoiets als *gunst, welwillendheid, ook charme of bevalligheid*. Van Noach bv. werd gezegd dat hij 'genade vond in Gods ogen' (Gen 6:8).

Belangrijke accenten:

- **Geen verdienste**

Let wel: de nadruk komt niet te liggen op 'onverdiend' ("eigenlijk verdien je het niet, dus..."). Verdienen of niet verdienen is hier gewoon niet aan de orde. Het geeft aan dat iemand (hier dus: God) het beste wil voor iemand.

- **Relationeel**

Het gaat niet om een anonieme juridische beslissing, maar om de houding van een persoon tegenover een ander. (hier: God tegenover de mens). God ziet ons aan met welgevallen. Hij kijkt ons aan en zegt: "Ik wil jou goed doen."

Een werkwoord dat verwant is (CHANAH) geeft aan dat iemand ergens zijn tent wil opslaan. Het beeld dus van een God die aangeeft dat hij een mens wel tof vindt, en dat hij er zelfs mee wil 'kamperen'. Een beeld dat helaas niet zo vertrouwd is in vele godsdienstige kringen...

- **Kwetsbaar en afhankelijk**

Wie genade verlangt, erkent: ik ben afhankelijk, ik kan mijzelf niet rechtvaardigen en ik hoef het ook niet. Dat breekt de illusie (en/of de druk) van eigenzinnige zelfredzaamheid.

Menselijke gratie (bv. van een president) blijft gebonden aan procedures, belangen, dossiers, politieke berekening en imago. Bijbels gezien is genade juist precies dat wat zich **niet laat afdwingen, berekenen of instrumentaliseren**: het is vrijgeveige, ruimharige goedgunstigheid.

CHÉSED: trouwe, vasthoudende liefde

Naast *chén* is er dat andere grote woord: **chésed**. Dat wordt vaak weergegeven als “goedertierenheid”, “trouwe liefde” of “verbondstrouw”. Waar *chén* misschien enigszins de verrassing van de gunst benadrukt, legt *chésed* de nadruk op duur en trouw: God sluit een verbond en blijft daaraan vasthouden, zelfs als de mens die relatie keer op keer beschadigt. Je zou kunnen zeggen: Gods ‘ja’ blijft ‘ja’, dwars door alles heen en hij blijft alles doen om het doen slagen.

Een president kan vandaag clement zijn en morgen spijt krijgen; een volgend kabinet kan het besluit ondermijnen of er politiek munt uit slaan. Gods *chésed* daarentegen is de uitdrukking van wie Hij is. Genade is bij hem geen beleid dat aangepast wordt, maar zijn wezenlijke karakter. Of zoals iemand ooit zei: CHÉSED is liefde met een lange adem...

Dit alles betekent niet dat schuld wordt ontkend of weggemoffeld. Kwaad heeft consequenties, en die gevolgen moeten we dragen. Het betekent echter niet een (voor eeuwig) ‘verloren zijn’!

Leven uit genade

In een wereld waarin “gratie” vaak een politiek instrument is, klinkt het bijbelse woord *genade* als **bevrijdend nieuws**: Je bent niet overgeleverd aan willekeurige beslissingen van machthebbers. Je waarde en je levensverhaal worden niet definitief bepaald door wat in je dossier staat (die ‘boeken in de hemel’ weet je wel). De diepste waarheid over jou hangt niet aan je prestaties of mislukkingen, maar aan de blik van God – een blik vol *chén* en *chésed*.

Leven uit die genade betekent: je schuld onder ogen zien, zonder eraan ten onder te gaan; jezelf niet meer eindeloos te verdedigen, maar je toevertrouwen aan de God wiens genade geen spel van macht is, maar een open hart. Je kunt en mag vrij ademen, terwijl je Jezus’ voorbeeld volgt (ook al is dat met vallen en weer opstaan).

- *“Laten wij vrijmoedig naar de troon van God gaan om van hem genade te ontvangen, om hulp te krijgen, juist in die ogenblikken dat wij het moeilijk hebben.” - Hebréeën 4:16*
- *“Wilt U naar mij kijken met ogen vol genade en vergeving, met eeuwige liefde en vriendelijkheid?” Ps 25:6*
- *“Mozes heeft ons de wet gegeven, maar Jezus Christus bracht ons genade en waarheid.” - Joh 1:17*
- *“De Heer is vol medelijden, vergeving en genade. Hij heeft geduld en zijn goedheid en trouw zijn overvloedig” - Psalmen 103:8*

“Genade wordt verleend, niet afgedwongen; Zij drupt, als zachte regen uit de hemel op aarde neer, en brengt een dubbele zegen: zij zegent hem die geeft, hem die ontvangt”. (Shakespeare)

Agenda

Donderdagavond-zoom: Deze week hebben we van gedachten gewisseld over de parabel van de verloren (of is het de teruggevonden) zoon. De volgende studieavond gaat volgende week door (18 december). Op kerst en nieuwjaar wordt er gepauzeerd... <https://adventist-be.zoom.us/j/88979890897?pwd=TTV0SkdMckFJWXBnYXJhMGk2MUR2Zz09>

Deze sabbat 13 december preekt Christophe Vanhecke.

Op sabbat 20 december preekt Johan. Dan houden we samen wat doorgaans ‘heilig avondmaal’ wordt genoemd. **Let wel: die dag is er geen sabbatschool en begint de dienst om 10:30 u.**

Op sabbat 10 januari zijn we met z’n allen welkom bij Chantal en Lieven om samen het nieuwe jaar te beginnen.

Laten we wie ziek is en/of het moeilijk heeft niet vergeten! Vergeet hierbij ook Yoke Hamel niet! Vergeet ook **de kerstdozenactie** niet! (zie bericht van Jacques op 1/12)!